

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Cod de etică

Nr.1 din 21.01.2021

aferez activității de achiziții derulate în Banca Națională a României

2021

În baza art. 9 din Regulamentul nr. 2/06.08.2008 privind organizarea și funcționarea sistemului de control intern în cadrul structurilor organizatorice din Banca Națională a României se emite prezentul

Cod de etică

aferent activității de achiziții derulate în Banca Națională a României

I. Dispoziții generale

- (1) Codul de conduită etică reprezintă un ansamblu de reguli care vin în completarea celor instituite prin norme și care sunt considerate de societate ca necesare pentru păstrarea și întreținerea valorilor sale morale. Codul de conduită etică aferent activității de achiziții derulate în Banca Națională a României, reglementează normele de conduită profesională a personalului cu responsabilități în acest domeniu, astfel încât persoanele implicate în procesul de atribuire și derulare a achizițiilor să cunoască riscurile la care se pot expune cu sau fără voie, să știe cum pot acționa în anumite situații, cum se pot feri de încălcarea regulilor și care sunt consecințele în cazul nerespectării acestora.
- (2) Rolul codului de conduită etică aferent activității de achiziții desfășurate în Banca Națională a României este să stabilească principii și cutume după care cei cărora li se adresează se pot orienta, în așa fel, încât să poată să acționeze imparțial, integru și loial, contribuind astfel la protejarea prestigiului instituției.
- (3) Scopul codului de conduită etică este acela de a prezenta o imagine clară și completă a unui tip de comportament etic, în condiții de transparență, imparțialitate și eficiență, care să determine creșterea credibilității proceselor de atribuire a contractelor de achiziție publică.
- (4) Prezentul cod de etică se adresează întregului personal din cadrul Băncii Naționale a României implicat în activitatea de achiziții :
  - personalul Direcției Achiziții;
  - personalul structurilor organizatorice implicat în realizarea achizițiilor directe și în gestionarea și derularea contractelor;

- membrii comisiilor de evaluare a ofertelor;
- membrii comisiilor de recepție;
- gestionari.

II. Principii și reguli de conduită

(5) Principiile fundamentale și regulile de conduită, care impun norme de comportament etic pentru personalul din Banca Națională a României implicat în procesul de atribuire și derulare a achizițiilor, sunt următoarele :

a. Integritatea

Personalul implicat în acest proces trebuie să aibă însușirea de a fi integru, corect și incoruptibil, integritatea fiind suportul încrederii și credibilității acordate raționamentului acestora.

b. Suveranitatea legii

Personalul implicat în procesul de atribuire și derulare a achizițiilor în B.N.R. trebuie să cunoască foarte bine reglementările din domeniul achizițiilor publice și să manifeste interes pentru respectarea și aplicarea corectă a acestora.

c. Competența profesională

Personalul implicat în procesul de atribuire și derulare a achizițiilor în B.N.R. este dator:

- să-și îndeplinească atribuțiile de serviciu cu profesionalism, competență, imparțialitate, aplicând cunoștințele, aptitudinile și experiența dobândite;
- să-și îmbunătățească în mod continuu nivelul de pregătire, eficiența și calitatea activității pe care o desfășoară.

d. Profesionalismul

Profesionalismul persoanei implicate în procesul de atribuire și derulare a achizițiilor în B.N.R. o determină să nu accepte o sarcină sau să nu desfășoare o anumită activitate, decât în cazul în care consideră că deține calitățile necesare realizării acestora în mod corect.

Cod de etică aferent activității de achiziții derulate în Banca Națională a României

Personalul implicat în procesul de atribuire și derulare a achizițiilor în B.N.R. trebuie să se comporte într-o manieră profesionistă și să utilizeze bunele practici în activitățile pe care le desfășoară.

e. Responsabilitatea

Personalul implicat în procesul de atribuire și derulare a achizițiilor în B.N.R. trebuie să conștientizeze că răspunde pentru ceea ce întreprinde și că trebuie să nu accepte realizarea unor acțiuni dacă nu este convins că acestea sunt legale.

f. Tratatamentul egal

Personalul implicat în procesul de atribuire și derulare a achizițiilor în B.N.R.:

- va trata în mod similar operatorii economici care se află în aceeași situație, fiind interzisă discriminarea ca urmare a oricărui motiv subiectiv - religie, vârstă, apartenență politică, sex, naționalitate etc.;
- va aplica criteriile de selecție și criteriile pentru atribuirea contractului de achiziție publică cu bună credință, în mod nediscriminatoriu, astfel încât orice operator economic participant să aibă șanse egale de a i se atribui contractul respectiv.

g. Concordanța

Când se iau decizii, personalul implicat în procesul de atribuire și derulare a achizițiilor în B.N.R. se va asigura că măsurile luate sunt în concordanță cu legea și morala și sunt destinate scopului urmărit.

h. Proporționalitatea

Pentru respectarea principiului proporționalității, personalul implicat în procesul de atribuire și derulare a achizițiilor în B.N.R., trebuie să se asigure că există corelație între necesitatea direcției beneficiare, obiectul contractului de achiziție și cerințele solicitate a fi îndeplinite.

Această corelație trebuie să se reflecteze corespunzător în stabilirea cerințelor minime de calificare, a criteriilor de selecție și după caz, a factorilor de evaluare aferenți criteriului de atribuire.

Cod de etică aferent activității de achiziții derulate în Banca Națională a României

i. Imparțialitatea și independența

Personalul implicat în procesul de atribuire și derulare a achizițiilor în B.N.R. are obligația:

- de a evita orice acțiune arbitrară care ar putea afecta în mod negativ alte persoane;
- de a fi obiectiv și imparțial în toate circumstanțele exercițiului funcției.

Deciziile nu vor fi luate niciodată ca urmare a unui interes personal, financiar sau non-financiar sau ca urmare a presiunilor politice.

j. Curtoazia și consecvența

Personalul implicat în procesul de atribuire și derulare a achizițiilor în B.N.R.:

- va fi orientat spre realizarea operațiunilor în mod corect, amabil și accesibil tuturor celorlalți actori implicați în proces;
- va fi consecvent cu propriul lor comportament administrativ și va răspunde competent la așteptările întemeiate și rezonabile pe care operatorii economici le au în raport de activitatea sa;
- va avea o conduită ireproșabilă atât pe plan profesional, cât și personal.

k. Transparența

Personalul implicat în procesul de atribuire și derulare a achizițiilor în B.N.R. se va asigura că:

- orice informație referitoare la procedura de atribuire a contractului va fi pusă la dispoziția tuturor celor interesați;
- documentația de atribuire este clară, completă și fără echivoc și finalizată înainte de transmiterea spre publicare a anunțului de participare;
- opinia publică este informată în mod regulat asupra contractelor de achiziție publică atribuite;
- orice decizie care poate afecta negativ drepturile sau interesele unei persoane, va fi explicită, clar motivată și va cuprinde baza legală care a determinat luarea deciziei respective.

Cod de etică aferent activității de achiziții derulate în Banca Națională a României

l. Confidențialitatea

Personalul implicat în procesul de atribuire și derulare a achizițiilor în B.N.R. are obligația:

- de a respecta caracterul confidențial al informațiilor prezentate de către operatorii economici în documentele de calificare și în propunerile tehnice;
- de a garanta fiecărui operator economic protejarea secretului comercial și a proprietății intelectuale.

Aplicarea principiului confidențialității informațiilor în activitatea specifică domeniului achizițiilor publice nu va fi condiționată de obținerea unor beneficii personale sau de interesul unor terți.

m. Acuratețea informației

Personalul implicat în procesul de atribuire și derulare a achizițiilor în B.N.R., se va asigura că informațiile oferite pe parcursul activității vor fi adevărate și corecte și nu vor fi menite să inducă în eroare sau să înșele așteptările.

n. Interesul public și încrederea publică

În exercitarea atribuțiilor funcționale, personalul implicat în procesul de atribuire și derulare a achizițiilor în B.N.R. trebuie:

- să considere interesul public mai presus de orice alt interes;
- să urmărească obținerea de valoare pentru banii cheltuiți;
- să se comporte de așa manieră încât să contribuie la sporirea încrederii opiniei publice în capacitatea Băncii Naționale a României de a organiza achiziții publice.

o. Evitarea manifestării concurenței neloiale

Personalul implicat în procesul de atribuire și derulare a achizițiilor în B.N.R. se va asigura că prin documentația de atribuire nu va cauza împiedicarea și/sau limitarea participării operatorilor economici la procedurile de atribuire și nici denaturarea concurenței loiale dintre aceștia.

Totodată, personalul implicat se va asigura că operatorii economici au cunoștință despre ceea ce se consideră a fi contrar uzanțelor comerciale cinstite, respectiv neexecutarea unilaterală a contractului sau utilizarea unor proceduri neloiale, abuzul de încredere,

Cod de etică aferent activității de achiziții derulate în Banca Națională a României

incitarea la comiterea de delictе, precum și vânzarea de secrete comerciale către terți, de natură să afecteze poziția altor operatori economici pe piață.

p. Evitarea manifestării actelor de corupție

Personalul implicat în procesul de atribuire și derulare a achizițiilor în B.N.R. va lua măsuri de excludere din competiție a operatorilor economici care folosesc practici corupte sau frauduloase în legătură cu procedura de atribuire a contractului.

q. Principiul celor "patru ochi"

Regula celor „patru ochi” este un mecanism de control proiectat pentru a atinge un grad ridicat de siguranță, în special pentru documente și operațiuni sensibile.

Acest principiu se bazează pe faptul că cel puțin două persoane verifică, independent una față de cealaltă, același document.

Utilizarea principiului celor patru ochi creează premisele unui sistem care separă funcțiile de decizie, execuție și raportare și care poate genera aprobarea unei decizii de către diferite grade din ierarhie.

r. Postangajările

Persoanele implicate în procesul de atribuire a contractelor achiziție publică vor informa operatorul economic că nu are dreptul de a angaja, în scopul îndeplinirii contractului de achiziție publică, persoane fizice sau juridice care au participat la verificarea/evaluarea candidaturilor/ofertelor depuse în cadrul unei proceduri de atribuire, pe parcursul unei perioade de cel puțin 12 luni de la încheierea contractului, sub sancțiunea nulității contractului respectiv pentru cauza imorală.

III. Obligații

- (6) Personalului implicat în procesul de atribuire și derulare a achizițiilor în B.N.R. îi revin următoarele obligații:
- a. să aplice principiile fundamentale care stau la baza procesului de achiziție: integritatea, competența profesională, libera concurență, eficiența utilizării fondurilor publice, transparența, tratamentul egal și confidențialitatea;
  - b. să evite orice situație care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legitime ale Băncii Naționale a României;
  - c. să acționeze pentru achiziția de produse, lucrări și servicii de calitate și să accepte responsabilitatea pentru rezultatele muncii proprii și a celor pentru care este răspunzător;
  - d. să cunoască foarte bine reglementările din domeniul achizițiilor publice și să manifeste interes pentru respectarea și aplicarea corectă a acestora;
  - e. să aplice principiile și metodele de management al riscului în achiziții;
  - f. să acționeze pentru susținerea onoarei, integrității și demnității;
  - g. să exprime opinii într-o manieră obiectivă și deschisă, numai pe baza unei cunoașteri adecvate;
  - h. să manifeste întotdeauna integritate personală, încredere în sine, cinste și respect pentru alții;
  - i. să evite afectarea conduitei sau a discernământului de către problemele personale;
  - j. să folosească priceperea profesională în interesul instituției;
  - k. să aibă un comportament civilizată pe întreaga perioadă de desfășurare a activităților de serviciu sau în conexiune cu acestea;
  - l. să fie riguroși, conștiincioși și responsabili în îndeplinirea sarcinilor de serviciu;
  - m. să fie obiectivi și imparțiali în toate circumstanțele exercițiului atribuțiilor de serviciu;
  - n. să nu se folosească de funcția lor pentru a obține avantaje sau beneficii personale;
  - o. să își administreze interesele private în așa fel încât să prevină apariția unui conflict de interese;

IV. Riscurile din prisma eticii în procesul de atribuire a contractelor de achiziție publică

(7) Riscurile în procesul de atribuire a contractelor de achiziție publică reprezintă acele evenimente incerte, dar probabile, determinate de acțiuni cu efecte negative asupra întregului sistem al achizițiilor și care pot produce prejudicii sau un impact negativ asupra tuturor actorilor implicați/elementelor componente ale acestuia.

(8) Pe parcursul derulării oricărui proces de achiziție publică se pot identifica o serie de riscuri comune, considerate ca fiind cu valabilitate și aplicabilitate generală.

În *Codul de conduită etică în achiziții publice* elaborat de către Agenția Națională pentru Achiziții Publice (A.N.A.P.) sunt exemplificate unele elemente generatoare de posibile fenomene de fraudă și corupție în raport cu sursele de risc din cadrul procesului de atribuire a contractului de achiziție publică, prezentate în Anexa 1 la prezentul Cod.

(9) În vederea evitării manifestării riscurilor identificate (prezentate în Anexa 1) și pentru respectarea principiilor care guvernează procedurile de atribuire a contractelor de achiziție publică, trebuie avute în vedere următoarele activități, fără a se limita la acestea:

- a. instituirea unui cadru bazat pe încredere, corectitudine și imparțialitate;
- b. limitarea elementelor de natură subiectivă care influențează deciziile în procesul de atribuire a contractelor de achiziție publică;
- c. eliminarea tratamentului preferențial acordat operatorilor economici locali;
- d. asigurarea transparenței regulilor, oportunităților, procedurilor interne dar și rezultatelor avute în vedere;
- e. eliminarea cerințelor restrictive, abuzive;
- f. valorificarea oportună și în cele mai bune condiții a fondurilor considerate insuficiente în raport cu necesitățile;
- g. limitarea apariției erorilor pe parcursul procesului de achiziție publică,
- h. limitarea fenomenelor de fraudă și corupție (activă și pasivă).

(10) Printr-o conduită etică în achiziții, acceptată de toți cei implicați în procesul de achiziții, se pot limita sau chiar evita consecințele manifestării: concurenței neloiale, corupției active, corupției pasive și a conflictului de interese.

V. Activități interzise

- (11) Constituie o încălcare a prevederilor Codului:
- a. luarea la cunoștință și neinformarea superiorilor despre încălcarea prevederilor Codului de către orice angajat al B.N.R.;
  - b. neinformarea superiorilor despre presiunile de orice natură exercitate asupra unui angajat al B.N.R. făcute în scopul de a nu îndeplini sau de a îndeplini în mod necorespunzător atribuțiile de serviciu.
- (12) Constituie, de asemenea, o încălcare a regulilor etice orice folosire în mod deliberat de către un angajat implicat în activitatea de achiziții derulate în B.N.R., a informațiilor confidențiale pentru câștiguri personale imediate sau viitoare sau pentru câștiguri imediate sau viitoare ale altei persoane.
- (13) Persoanelor implicate în procesul de atribuire și derulare a achizițiilor în B.N.R. le este interzisă promiterea, solicitarea sau acceptarea cu intenție, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul de daruri, bani, împrumuturi, cadouri, orice folos necuvenit sau avantaje de altă natură de la societățile sau persoanele cu care colaborează în mod oficial atât pe parcursul procedurilor de achiziții, cât și pe timpul derulării contractelor.
- (14) Persoanelor implicate în procesul de atribuire și derulare a achizițiilor în B.N.R. nu pot accepta îndatoriri care ar putea avea repercusiuni asupra activităților derulate (implicarea în activități care pot determina dezvăluirea de informații confidențiale).
- (15) Angajații își vor limita singuri participarea la activități care ar putea avea efect direct și predictibil asupra intereselor financiare ale unei persoane/societăți “cu care este în negocieri sau are contacte în legătură cu alte angajamente”.
- (16) Discuțiile purtate cu reprezentanții operatorilor economici, în afara cadrului de reglementare existent, sunt considerate abateri de la conduita etică în achiziții.
- (17) Invitațiile cu caracter social, cele care se referă la evenimente sportive sau culturale, ofertele de vacanțe, precum și ofertele de ospitalitate care includ cazarea sau transportul gratuit trebuie să fie declinate de persoanele implicate în procesul de atribuire a contractelor achiziție publică și trebuie raportate nivelului ierarhic superior.
- (18) Persoanele implicate în procesul de atribuire și derulare a achizițiilor în B.N.R., în exercitarea atribuțiilor ce le revin, vor respecta prevederile Art. 66 din Codul de etică al

Cod de etică aferent activității de achiziții derulate în Banca Națională a României

salariaților Băncii Naționale a României nr. 1/04.06.2014 (forma actualizată la 26.11.2015).

VI. Conflictul de interese

- (19) Pe parcursul exercitării atribuțiilor specifice, personalul implicat în procesul de atribuire și derulare a achizițiilor în B.N.R. are obligația să își administreze interesele private în așa fel încât să prevină apariția unui conflict de interese.
- (20) Personalul care a participat la întocmirea documentației de atribuire are dreptul, în calitate de operator economic, de a fi ofertant, ofertant asociat sau subcontractant, dar numai în cazul în care implicarea sa în elaborarea documentației de atribuire nu este de natură să distorsioneze concurența.
- (21) Persoanele care participă direct în procesul de verificare sau evaluare a candidaturilor și/sau ofertelor nu au dreptul de a fi candidați, ofertanți, ofertanți asociați sau subcontractanți, sub sancțiunea excluderii din procedura de atribuire.

Totodată nu pot fi implicați în procesul de verificare/evaluare a candidaturilor/ofertelor:

- persoanele care dețin părți sociale, părți de interes, acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre ofertanți/candidați sau subcontractanți ori persoane care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere sau de supervizare a unuia dintre ofertanți/candidați sau subcontractanți;
- persoanele care sunt soț/soție, rudă sau afin, până la gradul al patrulea inclusiv, cu persoane care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere sau de supervizare a unuia dintre ofertanți/candidați;
- persoanele despre care se constată că pot avea un interes de natură să le afecteze imparțialitatea pe parcursul procesului de verificare/evaluare a candidaturilor/ofertelor;
- persoanele care în exercitarea funcției pe care o dețin la nivelul autorității contractante se află în situația existenței unui conflict de interese astfel cum este acesta reglementat de Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare.

VII. Dispoziții finale

- (22) Încălcărilor prezentului Cod de etică se sancționează conform prevederilor Regulamentului Intern al Băncii Naționale a României nr. 2/19 mai 2014 (forma actualizată în ședința CA al BNR din 12 septembrie 2017, publicată la 02 octombrie 2017) și a legislației aferente în vigoare.
- (23) În cazul aplicării unei sancțiuni de natură disciplinară, nu este exclusă răspunderea administrativă, penală sau materială a salariatului, cu respectarea prevederilor legale.
- (24) Prezentul Cod de etică aferent activității de achiziții derulate în Banca Națională a României intră în vigoare la data de 15 ianuarie 2021, dată la care *Codul de etică aferent activității de achiziții derulate în Banca Națională a României* postat pe intranet la data de 07.05.2015 își încetează aplicabilitatea.
- (25) Conținutul prezentului Cod de etică aferent activității de achiziții derulate în Banca Națională a României va fi adus la cunoștința salariaților băncii prin publicarea sa pe pagina de intranet a Băncii Naționale a României.
- (26) Direcția Achiziții va aduce la cunoștință fiecărui salariat din direcție, sub semnătură, conținutul prezentului Cod de etică aferent activității de achiziții derulate în Banca Națională a României, anual, în cursul primului trimestru al anului.

Guvernator

MUGUR ISĂRESCU

Cod de etică aferent activității de achiziții derulate în Banca Națională a României

Anexa 1

Nr. crt.	Sursa de risc	Operațiune	Elemente care potențează fraudă/corupția	Exemple și măsuri preventive
1	Planificarea achizițiilor publice	Identificare necesități	<ul style="list-style-type: none"> - intervenția persoanelor cu autoritate în decizia de achiziție; -solicitarea unor achiziții nejustificate din punct de vedere economic sau nocive din punct de vedere al mediului (nevoi inventate sau falsificate); -lipsa de comunicare între structurile organizatorice pentru o stabilire corectă a nevoilor; - identificarea nevoilor ulterior aprobării bugetului 	<p><u>Exemplu:</u> Aprobarea unor cheltuieli pentru achiziții care nu sunt necesare autorității contractante;</p> <p><u>Măsuri preventive</u> Verificarea și justificarea fiecărei cheltuieli de către o persoană, alta decât cea care a identificat și fundamentat nevoia. (principiul “celor patru ochi”)</p>
	Planificarea achizițiilor publice	Estimare valoare contract și alegere procedură	<ul style="list-style-type: none"> - evaluare superficială a valorii contractului fără a fi luate în calcul toate costurile care pot interveni; - supraevaluare în ideea favorizării unui anumit contractant; - utilizarea unui model de calcul care să conducă la o valoare care să nu presupună aplicarea unei proceduri competitive; - divizarea contractelor cu obiecte similare în contracte de valoare mică invocându-se scopuri diferite. - abuzul utilizării de proceduri necompetitive 	<p><u>Exemplu :</u> 1. Utilizarea frecventă a achiziției directe ca urmare a stabilirii nevoilor prin raportare la un cod CPV(8 cifre);</p> <p><u>Măsuri preventive</u> Achiziția directă nu este în legătură cu identificarea unui cod CPV de 8 cifre ci cu identificarea posibilității de a satisface o necesitate căreia i se poate atribui unul sau mai multe coduri CPV (de produse/servicii/lucrări) pe care aceasta le comportă.</p>

Cod de etică aferent activității de achiziții derulate în Banca Națională a României

			prin invocarea existenței excepțiilor legale	
		<i>Identificare fonduri</i>	- alocarea nerealistă a bugetului, acesta fiind fundamentat doar pe istoricul de cheltuieli și nu pe acoperirea necesităților	<p><u>Exemplu:</u> Preluarea în planul de achiziții din anul anterior a unui contract de servicii informatice pentru actualizarea unor soft-uri care au devenit inutile</p> <p><u>Măsuri preventive</u> Stabilirea necesităților funcție de nevoile reale și de prioritățile autorității contractante</p>
		<i>Elaborare calendar</i>	<p>- planificarea deficitară a procesului de achiziție</p> <p>- alocarea de timp insuficient pentru derularea corespunzătoare a fiecărei proceduri</p>	<p><u>Exemplu:</u> Atribuirea unui contract invocând măsura extremei urgențe (art.122 lit.c) din cauza planificării deficitare a procedurii de atribuire</p> <p><u>Măsuri de prevenire</u> Inițierea în timp util a procedurii de atribuire ținând cont de duratele estimative ale fiecărei etape precum și de perioadele de soluționare a eventualelor contestații.</p>
		<i>Stabilirea specificațiilor tehnice</i>	<p>- ajustarea specificațiilor de așa manieră încât să corespundă unui singur operator economic</p> <p>- ajustarea specificațiilor la cererea nejustificată a unui factor decizional de la nivelul autorității contractante,</p>	<p><u>Exemplu:</u> Utilizarea frecventă a unor specificații tehnice care copiază în cele mai mici detalii prospectul unui anume produs “agreat”</p> <p><u>Măsuri preventive</u> La definirea specificațiilor tehnice se recomandă utilizarea standardelor, omologărilor sau</p>

Cod de etică aferent activității de achiziții derulate în Banca Națională a României

2	<i>Elaborarea documentației de atribuire</i>		<ul style="list-style-type: none"> - stabilirea de specificații prea generale sau care nu sunt în concordanță cu nivelul dorit al performanțelor; - întâlniri frecvente și fără motiv cu oferantul preferat în vederea consultării în legătură cu cerințele tehnice; 	reglementărilor tehnice naționale/europene.
		<i>Stabilire clauze contractuale</i>	<ul style="list-style-type: none"> - stabilirea unor clauze cu caracter general care nu au legătură cu nevoia specifică a autorității contractante și cu obiectul contractului; - impunerea unor penalități excesive; 	
	<i>Elaborarea documentației de atribuire</i>	<i>Stabilire cerințe minime de calificare</i>	<ul style="list-style-type: none"> - cerințe “croite” pentru anumiți operatori economici, însoțite de note justificative superficiale, fără o susținere reală; 	<p><u>Exemplu:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Solicitarea îndeplinirii unor indicatori financiari, de tipul “profit pe ultimii 3 ani” invocând nevoia de auto-protecție a autorității contractante. 2. Solicitarea de certificate privind implementarea standardelor ISO de orice fel, ofertantului care are calitatea de comerciant într-un contract de furnizare produse de raft. <p><u>Măsuri preventive</u> Formularea adecvată a cerințelor de calificare cu respectarea principiului proporționalității, pentru a asigura participarea unui număr cât mai mare de operatori economici.</p>

Cod de etică aferent activității de achiziții derulate în Banca Națională a României

<i>Elaborarea documentației de atribuire</i>	<i>Stabilire criterii de selectare și/sau criteriu de atribuire</i>	<p>-nu sunt definite în mod clar și obiectiv</p> <p>- factorii de evaluare permit speculații</p>	<p><u>Exemple:</u></p> <p>1. Utilizarea în cadrul achizițiilor de lucrări, a factorului de evaluare “termenul de garanție a lucrării “ admițând prin algoritmul de calcul oferte nerealiste și costisitoare.</p> <p>2. Utilizarea cu intenție a unui factor de evaluare de natură tehnică dedicat unui anume ofertant “mostră de program informatic care să corespundă în totalitate descrierii din caietul de sarcini”</p> <p><u>Măsuri preventive</u></p> <p>Stabilirea de factori de evaluare care să reflecte avantajele reale și evidente pe care autoritatea contractantă le poate obține prin utilizarea acestora.</p>
	<i>Completarea Fișei de date a achiziției, stabilire formulare și modele</i>	<p>- se completează superficial, fără a se ține cont de specificitatea achiziției, lasând loc de speculații</p>	<p><u>Măsuri preventive</u></p> <p>Aplicarea principiului “patru ochi”</p>
	<i>Stabilirea datei limită de depunere a ofertelor</i>	<p>- acordarea unei perioade de timp insuficientă pentru pregătirea ofertei</p>	<p><u>Exemplu:</u></p> <p>Stabilirea unei perioade de timp egală cu termenul minim prevăzut de lege pentru depunerea ofertei în cazul unei achiziții de servicii de proiectare pentru un obiectiv de investiții complex.</p> <p><u>Măsuri preventive</u></p> <p>Stabilirea perioadei pentru elaborarea ofertelor în funcție de complexitatea</p>

Cod de etică aferent activității de achiziții derulate în Banca Națională a României

				și/sau cerințele specifice ale contractului.
3	Chemare la competiție	<i>Punerea la dispoziție a documentației de atribuire</i>	- rezistența la utilizarea mai multor modalități de punere la dispoziție a documentației în mod gratuit	<u>Exemplu:</u> Invocarea nejustificată a motivelor tehnice la postarea în SEAP a documentației de atribuire
		<i>Răspuns la solicitările de clarificări</i>	- oferirea de răspunsuri evazive sau care schimbă specificațiile din documentație fără a acorda un termen corespunzător operatorilor economici pentru a-și adapta oferta la modificările survenite	
4	Derulare procedura de atribuire	<i>Numirea comisiei de evaluare</i>	numirea în cadrul comisiei de evaluare a unor persoane care urmăresc îndeplinirea unor interese sau care nu au cunoștință despre lege	
	Derulare procedura de atribuire	<i>Primire candidaturi și selectare candidați</i>	sunt declarați calificați operatori economici care prezintă autorizări sau certificări care nu corespund realității	
		<i>Derularea rundelor de dialog sau negociere</i>	-dezvăluirea de informații confidențiale	<u>Exemplu:</u> Sprijin prin transmiterea de informații folositoare anumitor ofertanți preferați. <u>Măsuri preventive</u> Mandatul de negociere va fi acordat unei comisii și nu unei singure persoane din cadrul autorității contractante.
		<i>Primire oferte</i>	-stabilirea datei limită de depunere a ofertelor cu mult înainte de ședința de deschidere	

Cod de etică aferent activității de achiziții derulate în Banca Națională a României

		<i>Deschiderea ofertelor</i>	- vicii de procedură la deschiderea ofertelor (deviații de la procedura corectă de deschidere a ofertelor)	<u>Exemplu:</u> Respingerea din cadrul procedurii a ofertanților “incomozi” invocând abateri de la modul de prezentare a ofertei
		<i>Examinare, evaluare oferte și stabilire ofertă câștigătoare</i>	- familiaritate cu ofertanții de-a lungul anilor, manifestarea unor interese personale; - animozitate față de anumiți ofertanți; - erori sau omisiuni pe parcursul evaluării în scopul de a favoriza anumiți ofertanți;	<u>Exemplu:</u> Ofertanți care câștigă în mod frecvent, uneori în mod exclusiv, contracte de achiziție publică atribuite de aceeași autoritate contractantă. <u>Măsuri preventive</u> Respectarea de către membrii comisiei și de experții cooptați a principiilor imparțialității, independenței și integrității în procesul de evaluare a ofertelor.
		<i>Anulare procedura</i>	- inventarea cu ușurință a motivelor de anulare	
5	<i>Atribuire contract de achiziție publică sau încheiere acord cadru</i>	<i>Perioada de așteptare și dacă este cazul, soluționare contestații</i>	- apar înțelegeri cu contestatorii pentru a-și retrage contestația	
		<i>Semnare contract/ Încheiere acord-cadru</i>	- la momentul semnării contractului apar modificări față de documentația de atribuire și față de ofertă, motivat ca au fost omise sau că nevoia nu a fost bine cuantificată	
6	<i>Încheiere dosar de achiziție publică</i>	<i>Definitivare dosar de achiziție publică</i>	- existența unor înregistrări sporadice și ulterioare producerii evenimentelor; - arhivarea aleatorie a	

Cod de etică aferent activității de achiziții derulate în Banca Națională a României

			dosarelor;	
7	<i>Derulare contract/acord cadru</i>	<i>Îndeplinirea obligațiilor asumate și recepții parțiale</i>	<ul style="list-style-type: none"> - lipsa monitorizării efective a contractului din punct de vedere cost-calitate și timp; - schimbări substanțiale în condițiile contractuale pentru a permite prelungirea duratei contractului și prețuri mai mari pentru contractant; - acceptarea schimbării specificațiilor tehnice sub nivelul standardelor impuse prin documentație; - amânarea prezentării situațiilor de plată, a prestării serviciilor sau a furnizării produselor, în scopul ajustării prețurilor - plăți în avans fără temei. 	<p><u>Exemplu:</u> Majorarea valorii contractelor prin aplicarea negocierii fără publicarea unui anunț, - art.122 lit b argumentând exclusivitatea contractantului pe aspecte de ordin tehnic și calitativ precum și - art.122 lit.i, invocând inconveniente majore în cazul separării de contractul inițial a lucrărilor/serviciilor adiționale/ suplimentare.</p> <p><u>Măsuri preventive</u> De regulă, nu se acceptă modificări la contract. În cazuri excepționale, eventualele modificări trebuie fundamentate și justificate temeinic.</p>
8	<i>Finalizare contract</i>	<i>Recepție finală</i>	<ul style="list-style-type: none"> - lipsa supervizării din punct de vedere cost-calitate și timp a îndeplinirii obligațiilor contractuale; - facturare fictivă pentru ceva ce nu a fost finalizat. 	<p><u>Exemplu:</u> Acceptarea de devieri de la cantitatea, calitatea și termenele de livrare prevăzute în contract, prin emiterea unor documente de recepție incorecte.</p> <p><u>Măsuri preventive:</u> Instituirea la nivelul autorității a unor proceduri specifice privind desfășurarea recepțiilor finale.</p>
9	<i>Analiza procesului</i>	<i>Concluzii și măsuri de îmbunătățire</i>	- lipsa analizei procesului prin care să se identifice dacă s-a obținut într-adevar ceea ce s-a dorit și la valoarea previzionată	